

MONIQUE SCHWITTER

KAKSI-
TOISTA
MIESTÄ

TAMMI

"Tuore rakkausromaani
sanan parhaassa
merkityksessä."

FM4

MONIQUE SCHWITTER

KAKSI-
TOISTA
MIESTÄ

SUOMENTANUT HELEN MOSTER

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Lainauksen Gotthold Ephraim Lessingin näytelmästä
Minna von Barnhelm on suomentanut Jalmari Lahdensuo.
Lainauksen Georg Büchnerin näytelmästä
Woyzeck on suomentanut Eeva-Liisa Manner.
Säkeet Franz Schubertin laulusarjasta
Winterreise (Talvinen matka) on suomentanut Teivas Oksala.
Lainauksen Sofokleen näytelmästä
Antigone on suomentanut Kirsti Simonsuuri.

swiss arts council

prohelvetia

Saksankielinen alkuteos *Eins im Andern* ilmestyi Sveitsissä 2015.
Copyright © Literaturverlag Droschl Graz–Wien 2015
Published by agreement with Agentur Literatur Gudrun Hebel, Berlin
Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2017
Painettu EU:ssa
ISBN 978-951-31-9268-6

Me taas kun yhtä tarkoitamme jo kohta
toimimme toisin. Vihamieli
ympäröi meitä. Eivätkö rakastavaiset toisissaan
yhtenäin törmää rajoihin, vaikka
väljyyttä, pyyntimaita ja kotikontua lupasivat.

RAINER MARIA RILKE: NELJÄS DUINON ELEGIA
SUOMENTANUT ARJA MESKI

Mitä, missä, milloin

1. **Petrus**   **Yhtä nopeasti kuin ihminen kävelee** 11
Hampuri, tammikuu 2013 / Lenzerheide, uusivuosi 1992–1993
2. **Andreas**   **Ei noin. Pikemminkin näin** 26
Hampuri, tammikuu 2013 / Zürich – pieni paikkakunta
Allierin departementissa Ranskassa, heinäkuu 1992 /
Zürich, heinäkuu 1993
3. **Jakob**   **Kaksitoista kertaa syksy**..... 52
Hampuri, helmikuun puoliväli 2013 /
Salzburg–Zürich–Frankfurt–Graz–Berliini 1994–2001
4. **Johannes**   **Vieraana lähden pois** 74
Hampuri, helmikuun loppu 2013 / Berliini, kevät 2001
5. **Thomas**   **Mitä hän näkee**..... 95
Hampuri, maaliskuun alku 2013
6. **Nathanael**   **Näennäispari** 114
Hampuri ja sen ympäristö, huhtikuun loppu 2013
7. **Philipp**   **Tadaa, vähän niin kuin tyhjästä** 133
Hampuri, heinäkuu 2013 /
Hampuri–Wien–Hampuri 2005–2006
8. **Mathieu**   **Pelintekijä** 157
Hampuri, lokakuu 2013
9. **Simon**   **Uidaan ja lennetään** 180
Hampuri–Zürich, marraskuu 2013 / Zürich, talvi 1992–1993
10. **Tadeusz**   **Juuri ja juuri plussan puolella** 208
Zürich, toinen adventti 2013 / Salzburg 1993–1994
11. **Jakob nuorempi**   **Viimeinen matka** 231
Zürich, kolmas adventti 2013
12. **Sinä**   **On aloitettava, taas** 253
Zürich, neljäs adventti 2013 / Zürich 1982 ja 1993

Clov: What is there to keep me?

Hamm: The dialogue.

SAMUEL BECKETT: LEIKIN LOPPU

Sinulle minuta

1. Yhtä nopeasti kuin ihminen kävelee

Kun yhtäkkiä alkaa googlailla ensirakkautensa nimeä, kyse on reaktiosta, koputusäänistä, joita on kuullut vähän ennen nukkumaanmenoa ja varsinkin aamulla, kun on katsonut peiliin ja nähnyt syvän, pystysuoran rypyn kulmakarvojen välissä. Sitä on turhaan yrittänyt paikantaa äänet, olettanut koko ajan, että ne tulevat milloin ulko-, milloin sisäpuolelta – ullakolta, pääläen alta – mutta koskaan niistä ei ole saanut otetta.

Koputus toistuu yhä useammin, yhä kummallisempina, se kuuluu myös tänä tammikuisena perjantaina myöhään illalla. Lapset olivat väsyneitä ja ärtyneitä niin kuin aina päiväkotiviikon jälkeen; riitelivät ensin koko alkuillan ja itkivät vuoron perään ja sitten, kun piti mennä nukkumaan, kiljuivat kuin hullut. Nyt he vihdoin nukkuvat, hetken verran on aivan hiljais-ta, koirakin makaa rauhassa viltillään kirjoituspöydän alla, tuijotan niin kauan sen mustaa turkkia, kunnes näen, että sen rintakehä nousee ja laskee; vedän syvään henkeä, ja silloin koputus alkaa. Ensin kuuluu lyhyitä koputuksia, sitten myös pitkiä, molempia vuorotellen. Piirrän muistivihkooni viivoja ja pisteitä. Turha luulla, että tietäisin morsetuksesta paljonkaan,

mutta kumarrun silti niin pitkäksi aikaa taulukon ylle, kunnes saan aikaiseksi jotain järkevää. Järkevänoloista. SAVU. AIKA. LAPSI. No jaa. (Vaihtoehdot olisivat IUSX. ENÄET. RFZH tai EVILT. LNTA. EBYHI. Niissä ei ole mitään järkeä millään tuntemallani kielellä, joten valitsen SAVU. AIKA. LAPSI.) Sitten on hiljais-ta. Oletan, että mieheni on huoneessaan ja käy läpi viikon aikana kertyneitä sähköposteja niin kuin joka perjantai, kun ei ole työvuorossa, päästäkseen sit-ten vähän ennen puoltayötä huutamaan *viikonloppu*. Olemme jo jonkin aikaa miettineet, että pitäisi tehdä jotain yhdessä. *Jotain*. Mutta sitten hänellä ei ole ai-kaa tai minulla ei ole. Savuaikalapsi! mielessä välähtää. Panen muistivihon kiinni, suljen Word-dokumentin ja avaan uuden ikkunan. Kirjoitan hakukenttään en-sirakkauteni nimen, Petrus.

Varaudun siihen, etten löydä mitään ja lopetan haun tyytymättömänä. Yhtä hyvin voi löytyä jotakin vaimosta tai jopa lapsista. Miksei hänelläkin voisi olla tätä nykyä perhe? Osaan odottaa jopa valokuvia. Mut-ta en tätä. En todellakaan. Vaikka Petrus olikin vii-tannut siihen jo heti ensimmäisenä yönä. Oli puhu-nut lentämisestä ja ihmisen kyvyttömyydestä lentää ja miten hirveän surullinen hän sen vuoksi oli. Pu-hui sitten putoamisesta ja sen jälkeen yhtäkkiä lähte-misestä, ja koska ihmettelin sitä, *lähtemistä*, hän lisä-si: tarvitaan vain yksi, yksi ainoa askel tyhjyyteen, ja se on siinä. Hän levitti kätensä ihan kuin olisi lentä-nyt, katsoi minua ja hymyili. Mieheni astuu huonee-seen, ei koputa eikä sano nimeäni, mitä tapahtuu har-voin, vain silloin kun riitelemme, kun hän on todella

vihainen, tyrmistynyt tai todella kiihtynyt. Teetkö töitä, hän kysyy. En, vastaan ja nielaisen loput: sain juuri tietää, että Petrus on kuollut.

Olet ihan hengästynyt, mieheni sanoo.

Totta – miten ihmeessä, pelkästä istumisesta.

Siitä se varmaan johtuu. Hän takeltelee. Näyttää siltä kuin haluaisi sanoa jotain. Hän henkäisee, kääntää sitten äkisti päätä ja kuuntelee, ei aavistustakaan mitä. Vetää oven perässään kiinni.

Oliko sinulla asiaa? kysyn vielä, mutta hän vastaa: Ei mitään kovin kiireellistä. Hän sulkee oven.

Avaan postikortteja sisältävän laatikon ja löydän oitis etsimäni. Jättikokoisen, partasuisen, ruskeaan kaapuun verhoutuneen Kristoforoksen suhteettoman pitkine jalkoineen, hartioillaan pikkuruinen, nukkemainen Vapahtaja. Kortin takapuolella lukee: *Pyhä Kristoforos (noin 1400), St. Peterin kirkko, Mistail.*

Hivelen sormella Kristoforoksen kaapua, otan kiinni ruskeasta helmasta, suljen silmät ja annan kuljettaa itseni pois. Menneisiin aikoihin, ensimmäiseen kertaan. Oli talvi, meidän ensimmäinen talvemme. Minä ja Petrus joululomalla 1992 Marcin vanhempien luona Alpeilla heidän loma-asunnossaan.

Lumihiutaleet putoilevat taivaalta, sen mukaan miten märkiä ovat, yhtä nopeasti kuin ihminen kävelee. Minulla ei ole talvikenkiä, eikä varsinkaan sellaisia, jotka soveltuisivat pitkälle lumivaellukselle. Minulla on avokkaat, joita käytän läpi vuoden. Kilometritolkulla, vaikka jalkoja särkisikin. Yliopistolla ei sada lunta. Elfi vilkaisee kenkiäni. Lapsikulta, tiedätkö, missä sinä nyt olet? Nyökkään, Lenzerheidessa. Elfin poi-

ka Marc käy *Lisansa* kanssa samoilla kursseilla kuin minä, hekin käyttävät aina ja joka paikassa yksiä ja samoja kenkiä, mutta nytpä heillä on, toisin kuin minulla, vaelluskengät. Täällä, loma-asunnon ulko-oven vieressä olevassa tuulikaapissa, he sitten vetävät jalkaansa polveen asti ulottuvat saappaat, niissä on ylimääräinen vuori ja ne on just rasvattu, selittää Marc avokkaitani katsoen. Minä taidankin sitten pysyä täällä, tuumin vilkuillen takassa rätisevää tulta, korikiikkutuolia, lampaantaljaa, jonka Elfi on siihen pannut, ja Ursia, kutsun häntä siksi, koska olen unohtanut hänen nimensä, Ursia, joka ei historiankirjaansa uppoutuneena kuule mitään, mitä sanomme. Hän istuu mustassa nahkatuolissaan, kirja polvien päällä, ja työntää vähän väliä silmälasia ylöspäin, siihen kohtaan, jossa hiusraja on ennen kulkenut. Mutta lasit tipahtavat jatkuvasti silmille. *Myyttinen Sveitsi – Identiteetti – Historia 1921–1991*. Urs sai kirjan vuosi sitten joululahjaksi. Marc epäilee, että hän opettelee sitä ulkoa. On joulukuun 31. päivä. Kello on vähän yli kaksi-toista. Illalla syödään fondyötä.

Se teidän täytyy kyllä ensin ansaita, Elfi sanoo ja hakee ristikkolehden ja lukulasit tarjoilupöydältä. Ansaita? Ajattelen rahaa, sillä sitä minulla ei ole.

Niin juuri, Elfi sanoo, kävelette St. Peterin kirkolle Mistailiin. Hän haluaa, että häivymme, hänen poikansa selittää minulle, haluaa Lisaansa ja suutelee tätä kiihkeästi. Petrus ottaa untuvatakkinsa puutapista ja pukee päälleen. Hän kyykistyy ja solmii Timberland-kenkien nauhat. Sain häneltä joululahjaksi pikku kirjasen: *Dialogue in the Void*. Se on englanniksi, tar-

vitsen sen lukemiseen aikaa ja sanakirjan. Lähtisit mukaan, Petrus sanoo. Katseeni hakee takkaa. Lampaantalja houkuttelee. Hyllyssä on sanakirja. Lähdetään, Petrus sanoo, ei sinua täällä kaivata. Elfi yrittää läimäyttää Petrusta ristikkoviholla: Senkin, en minä niin sanonut! Elfi nostaa katseen ylös Petrukseen, joka on metri yhdeksänkymmentäkaksi. Elfin Urs, jolla voisi olla jokin toinenkin muttei kuitenkaan kovin erilainen nimi, on vain metri seitsemänkymmentäkaksi, Marc kolmisen senttiä tätä pidempi, Elfi itse on Petrusta kaksi päätä lyhyempi. Sinua voi katsoa ylöspäin, sanoo Elfi hitaasti ja juhlallisesti, taivuttaa pään takakenoon ja sulkee silmät. Petrus on vanhaa, rikasta sukua, jonka omaisuus on vain lähimpiirin tiedossa ja historia jäljitettävissä yli seitsemänsataa vuotta taaksepäin. *Sen aisti heti*, sanoi Elfi myöhemmin. Mitähhh! hän huudahti kuullessaan asiasta pojaltaan, joka nolasi vieraansa loma-asunnossa heti ensimmäisellä yhteisellä illallisella: Tämä kaveri tässä, rikasta sukua. Petruksen suu lokahti auki, hän tuijotti sanattomana juustoleipäänsä, puraisi ja pureskeli perusteellisesti. Kaikki katsoivat minua. Minun tulisi vahvistaa asia. Otin kulauksen Elfin tuorepuristetusta sameasta omenamehusta ja yritin näytellä kakoamista. Petrus ei koskaan tarjonnut minulle rahaa lämpimien vaatteiden tai kenkien ostoon. En olisi kyllä huolinutkaan.

Tule nyt, huusivat Petrus, Marc ja Lisa kuorossa lähtövalmiina. Ja Elfi työntää käteeni, pantuaan ensin ristikkovihkonsa lampaantaljalle, hylkeennahkasaappaat ja sanoo: Ota nämä, ne on ihanan lämpimät. Hylkeennahkasaappaat! Äitimme käyttivät sellaisia kuu-

lemma seitsemänkymmentäluvulla. Hopeanhoitoiset, aidot hylkeennahkasaappaat!

Liian pienet, sanon.

38, sanoo Elfi.

Minun kokoni on 39.

Elfi: Ne on reilun kokoiset.

Kaikki seuraavat kiinnostuneina, kun työnnän hylkeennahkasaappaaseen oikean jalkani, enkä ehdi edes vetää vetoketjua ylös asti, kun he jo sanovat: Mahtuuhan ne. Katso nyt. Mahtavaa. Puristaa, sanon, mutta muut ovat jo ulkona, Petrus, Marc ja Lisa viskovat lunta toistensa päälle, ja Elfi sanoo hyvästiksi: Et tarvitse edes paksuja sukkia, kun saappaat on niin lämpimät. Hän sulkee oven. Nyt vasempaan silmään osuu lumitiiliskivi, näen salamoita, kuulen jyrinää, sitten Petrus huutaa: Aaanteeksi! ja viskaa uuden tiiliskiven. Vauhtia, Marc huutaa ja hakkaa käsiä yhteen, liikettä niveliin! Petrus on parilla harppauksella luonani, nappaa kiinni ja heilauttaa olkapäälleen. Mitä ihmettä sinä olet syönyt, hän ähkii, painat ainakin tuhat kiloa. Marc ottaa Lisansa reppuselkään ja hirtahtaa, laukkaa sitten matkoihinsa. Petrus kiirehtii perään, puuskuttaa tuhat kiloa hartioillaan pikkutietä alaspäin kylän päätielle, heilauttaa pään takakenoon ja lyyhistyy näyttävästi kasaan vajaan kaksisataa metriä ennen risteystä, pudottaa minut maahan ja rojahtaa koko painollaan päälleni. Voihkaisemme molemmat. Missä se kirkko oikein on, kysyn, ja Petrus nauraa. Marc, huddamme molemmat, onko vielä pitkä matka?

Ei ole, ei, Marc sanoo, pari kilometriä, ne kannattaa vielä jaksaa, on nimittäin niin ainutlaatuinen kirkko.

Pari kilometriä?

On kuulemma kävellyt perille jo viisivuotiaana, ei huolta, mukava patikkamatka rinnettä alas.

Jalkoja pakottaa. Hylkeennahkasaappaat ovat liian pienet ja liian kapeat. Vaikka vetoketjut ovat auki, ihan kuin jalat olisivat ruuvipuristimissa. Tunnen, miten pulssi takoo jalkapöydässä peräänantamaton- ta nahkaa vasten. Tungeksimme eteenpäin Lenzer- heiden pääkatua pitkin, satojen muiden monoilla kö- pöttelevien sekä suksia olkapäillään kantavien talvi- urheilijoiden seassa ja ohi kaiken maailman hotellien ja urheiluliikkeiden. Kun joku kääntyi, sukset osuivat joko takana tulevan tai edessä kulkevan päähän, kuu- lui kiroilua tai naurua, joskus molempia ja melkein peräjälkeen. Olimme hiljaa. Pysyttelin Petruksen kin- tereillä katse tiukasti hänen kantapäissään ja laskin hampaita kiristellen askelia kuin toivoen, että voisin sillä tapaa hellittää jalkoihin kohdistuvaa painetta. Ky- län ulkoreunalla Marc vei meidät pientä katua pitkin maitotilalle, tilan koira räksytti ja riehui, tempoili met- talliketjussaan ja kiepsahti nurin innostuttuaan liikaa. Tilan takana pääsimme vaellusreitille.

Tauko, sanon ja haen tukea Petruksen hihasta, mut- ta hän kyykistyy sanaakaan sanomatta ja tarjoaa mi- nulle selkensä, ja määrätietoisen hypyn jälkeen tar- raan häneen kiinni, kunnes hän sanoo *älä kurista*. Ja Lisa sanoo *kopoti, kopoti, kopotikoi! Joutuhun varsa nyt juokse*. Marc tottelee ja antaa hänen nousta sel- kään.

Miehet päivittelivät, miksi patikointi ei ollut suosi- tumpi harrastus ja vaellusreitit sen mukaisessa kun-

nossa. He upposivat joka askeleella polvia myöten hankeen, me selässään ja vierekkäin kulkien. Jo muutamaman metrin jälkeen he alkoivat huojua rasituksesta, mutta saivat siitä huolimatta kannettua meidät sahan, puusepänverstaan ja golfkentän ohi aina alppiniitylle saakka, missä tie vei yhtäkkiä metsään. En jaksakaan enää, Petrus sanoo. No vihdoinkin, Marc vastaa. He laskevat meidät voihkien metsänreunaan ja käyvät pitkälleen lumeen kätet ja jalat ojossa. Haluan eroon hylkeennahkasaappaista, jotta näkisin, millaisessa kunnossa tunnottomat jalkani ovat. Anna olla, Petrus sanoo, et saa kenkiä enää ikinä takaisin jalkaan. Sitten hän siristelee ja osoittaa kädellä kohti taivasta. Alkaa sataa lunta.

Metsässä alppiniityn takana ei näkynyt tien tietä. Lunta oli paljon, se oli kovaa ja reikäistä päivällä langenneiden sateiden ja yöpakkasten jäljiltä, ja me rymähtelimme kinoksissa vyötäisiin asti, niin että lumi jäättyi askeltemme painon alla. Kestin tasan 123 askelta, sitten riuhtaisin hylkeennahkasaappaat jaloista, pujotin ne käsiin ja jatkoin kävelyä kohmeisissa sukissa jalat tunnottomina mutta vapautettuina. Ensimmäiset askeleet olivat elämäni miellyttävimmät. Taas laskin askeleita, pelkästä tottumuksesta, ja taas pysähdyin 123. askeleen kohdalla. Kylmyys puudutti jalkaterät tehokkaammin kuin pahinkaan särky, yritin liikutella varpaita mutta en tuntenut mitään, ainoastaan kivuliasta tykytystä, joka sykähteli säärissä ja oli pudottaa polvilleen. Ihan kohta ollaan perillä, huusi Marc vähän edempänä, ja Petrus, joka oli pysähtynyt vain muutaman askelen päähän minusta, vasta-

si: Marc, sulla ei ole aavistustakaan, missä me ollaan, myönnä pois!

Marc vastasi, että on kulkenut samaa tietä lapses-
ta asti, lumi ei häntä hämää, hän löytäisi sokkonakin
perille.

Petrus kääntyi minuun päin. Onpa täällä kaunis-
ta! Istutaan hetkeksi. Hän hymyili lempeästi. Katsoin
häntä, enkä taaskaan tiennyt, vitsailiko hän vai ei.
Jäädään me tähän. Hän lysähti lumeen kuin olisi saa-
nut kuulan kalloonsa. Käy tähän viereen! Kohta ei ole
enää yhtään kylmä, usko pois. Marc ja Lisa olivat jat-
kaneet matkaa ja kadonneet näkyvistä. Hetken päästä
Petrus ei enää vastannut. Hilauduin pystyyn ja kävin
hänen kimppuunsa jäisine sukkineni, tartuin kädes-
tä, riuhtaisin ylös ja raahasin perässäni kevyessä lumi-
sateessa Marcin ja Lisan jättämiä syviä jälkiä pitkin
olematta kovinkaan vakuuttunut siitä, että ne veisivät
pois tästä metsästä ja vieläpä joskus johonkin lämpi-
mään. Varmaan niillä main oikea hylkeennahkasaapas
putosi kädestäni. Vasta kun seisoiimme pieneltä ikui-
suudelta tuntuneen matkan jälkeen St. Peterin edessä
Mistailissa, huomasin, että olin kadottanut sen.

Marc kiskoi kirkonovea. Heittäytyi sitä vasten. Ta-
koi ovea ja lateli uhkauksia ja kirouksia, tunsi molem-
pia vaikuttavan määrän, ja jatkoi kunnes käsivarsiin
sattui niin, että oli pakko luovuttaa. Lisa tuijotti jäyk-
känä maahan. Minä hain Petruksen katsetta, hän sei-
soi sivussa ja seurasi tilannetta tarkkaavaisesti. Sitten
hän läimäytti Marcia selkään neljä vuotta vanhemman
auktoriteetilla. Tule! Mennään katsomaan, josko –

Josko? Marc hieroi kyynärvarttaan.

Josko jossain olisi ikkuna auki, Petrus sanoi.

Älytöntä, Marc narisi, ei kirkossa voi olla ikkuna auki, mutta lähti sitten kuitenkin. Kävelimme Petrusen kanssa kirkon ympäri. Nyt lunta satoi paksuina hiutaleina, se levittyi raskaana pipojemme päälle ja muutti meidät hetkessä harmaiksi ukkeleiksi. Petrus vaikutti, hyvin passelisti, vanhimmalta ja arvokkaimmalta, koska hänellä oli korvaläpäällinen pipo ja kasvojen suojana huivi, minkä myötä hän sai liehuvat valkoiset hiukset ja muhkean parran. Opetuslapsi Pietari, minä sanoin, paksu mummeli, hän vastasi.

Seisomme kappelia muistuttavan lisärakennuksen edessä ja näemme pienen aukon läpi satoja, ei vaan, alan laskea, tuhansia huolellisesti pinottuja luita, sääriluita ja kalloja, puhtaita ja siistejä, ne muistuttavat niitä moitteettomasti koottuja puupinoja, joita täällä näkee joka talon edessä.

Se mitä olemme, se teistä tulee, se mitä olette, se me olimme, lukee puisessa taulussa luitten keskellä.

Luukammio, Petrus kuiskaa, katsos vaan.

Ei tarvitse kuiskata, ei ne enää kuule, Marc sanoo tarkoituksellisen kovalla äänellä, ja molemmat nau ravat.

Otan Petrusta kädestä. Jalkaparkani! Voidaanko jatkaa matkaa?

Lisa tuijottaa järkyttyneenä sukkiani.

Kaikki kunnossa, sanon, en vain tunne enää mitään.

Elfi jätti Ursin tehtäväksi kertoa, että oli hyvin murheissaan saappaan katoamisesta. Elfi oli linnoittautunut keittiöön valmistelemaan juustofondyyttä, eikä

halunnut tulla häirityksi. Meidän piti kattaa sillä välin pöytä, koota fondyypata ja leikata leipä. Viidestään hoidimme tehtävät hetkessä, ja sitten seisoskelimme hämillämme pöydän ympärillä. Urs rykäisi: Elfi on hyvin murheissaan saappaan katoamisesta.

Olen todella pahoillani, sanoin.

Mitä hän yhdellä saappaalla tekee? Naurettava tapaus, saapas jolta puuttuu kaveri, hyödytön, ylimääräinen, mitätön.

Marc kuunteli tarkkaan isäänsä ja nyökkäsi *naurettavan* ja *kaverin* kohdalla. Minäkin nyökkäsin ja katsoin samalla Petrusta, joka yritti haukotella salaa. Turhaan. Johtuu lämpimästä, hän pahoitteli, ja *Kaffee Luzista*. Mutta Urs ei kuullut. Kengät maksoivat aikoinaan pienen omaisuuden. Ostin ne hänelle lahjaksi, odottakaas nyt, 23 vuotta sitten, kun tulimme tänne yhdessä ensimmäisen kerran. Urs säteili onnesta eikä pystynyt yhtäkkiä jatkamaan. Taas Petrus haukotteli. Oli juonut neljä kiehuvan kuumana tarjoiltua kahvisnapsia kirkon lähellä olleessa kievarissa sillä välin kun Lisa ja minä olimme vuoroin puhallelleet ja vuoroin maistelleet ensimmäistä. Marc puri nyrkkiin puristetun kätensä rystysiä juomastaan viis veisaten ja sihisi itsekseen. Oli kääntynyt näkymättömän *jumalanhylkäämän idiootin, umpityhmän hornanhengen, aivottoman pimeyden äpäran* puoleen. Lopulta hän ryhdistäytyi, hengitti äänekkäästi sisään ja ulos, otti lasinsa ja ryysti sen tyhjäksi. Sitten hän hymyili. Otaanko toiset?

Petrus nyökkäsi mutta Lisa protestoi, että tulee pimeä, korkea aika tehdä lähtöä. Pikkuhiljaa tunto al-

koi palata jalkateriini, ensin varpaita nipisteli, sitten ne alkoivat kihelmöidä, joka puolelta ja aina vain kiihkeämmin, kunnes varpaissa syntyi kivulias paine, ihan kuin ne halkeaisivat. Katselin ikkunasta ulos hämärään. Katulamput syttyivät. Pyrytti. Aivan kuin lumihiutaleet olisivat kieppuneet alhaalta ylös, asfaltista taivaaseen. Petrus oli noussut, hän neuvotteli tarjoilijan kanssa mahtavan, puisen tarjoilutiskin edessä. Nainen pudisti monta kertaa päätään ja nauroi, sanoi sitten: No varmasti! Ihan varmasti!

Pöytään palatessaan Petrus pani postikortin eteeni. Luukammiota ei valitettavasti löytynyt, hän sanoi, mutta tämä löytyi, Pyhä Kristoforos. Oltaisiin nähty se, ellei kirkko olisi ollut kiinni. Hän laski käden olkapäälleni. Epätavallista, että muotokuva on kirkon sisäpuolella, sillä sen katsominen suojaa kuolemalta, ja siksi se maalataan usein ulkoseinään. Hän kuljetti etusormean Kristoforoksen kaapua pitkin. Tämä kaveri tässä on yli seitsemän metriä korkea.

Käänsin kortin. Mistä sinä sen tiedät?

Tiedämpähän vaan.

Ja se kantaa –

Maailman taakkaa.

Eikös tuo ole Jeesus-lapsi?

On.

Marc ja Lisa olivat nousseet ja patistelivat meitä lähtemään. Petrus istui paikallaan. Tilasin taksin, hän sanoi, ja vielä yhdet snapsit.

Urs oli lukenut kirjansa loppuun. Elfi oli ratkonut kaikki ristikkonsa. He olivat huolissaan. Elfi soitti jopa

poliisille, joka ei ollut moksiskaan ja toivotti vain *hyvää uutta vuotta*. Elfi ja Urs olivat käyneet takan ääreen istumaan ja kuulostelleet monen monta tuntia, alkaisiko meitä kuulua, kunnes Ursin alaluomi oli alkanut nykiä ja Elfin kädet täristä. Kun astuimme ovesta sisään, Elfi kirkaisi, ja me säikähdimme. Aivan unohdin teidät, kertoi taksikuski vihdoon saavuttuaan. Oli kuulemma jo ehtinyt lopettaa työt, ja vasta silloin muisti meidät ja pukeutui uudestaan. Ja tässä sitä nyt ollaan. Utta lunta on satanut niin paljon, että oikeastaan pitäisi käyttää lumiketjuja, mutta tämä on vuoden viimeinen ajo, ei kannata, ei muuta kuin kyytiin siitä. En muista ajomatkaa. Mutta Elfin kirkaisun muistan. Ja hänen kasvonsa. Ja sen pettyneen katseen, jonka hän kohdisti Petrukseen kulkiessaan sanaakaan sanomatta ohitsemme keittiöön valmistamaan fondyytä muiden häiritsemättä, kuten hänen viestinviejänsä Urs meille ilmoitti. Ilta oli vierähtänyt jo pitkälle, kun vihdoin kokoonnuimme pöydän ääreen ja kastoimme leivänpalasia juustoon. Huuhtelimme jokaisen suupalan alas kirsikkasnapsilla. Keskiyöhön saakka Elfi pysyi vaiti. Kun kirkonkellot soivat, hän pomppasi pystyyn, toivotti hyvää uutta vuotta! ja halasi jokaista vuorotellen, jopa minua, kadonneesta hylkeennahkasaappaasta huolimatta. Sen jälkeen hän pani päähänsä keltaisen silkkiturbaanin ja ilmoitti katsovansa nyt tulevaisuutemme. Siellä hän näki meidät, pareina, hän näki iloiset lapsemme, ja hieman kauempana, mutta silti terävänä, hän vakuutti näkevänsä jopa lapsenlapsemme. Petrus hymyili, ja Elfi heitti hänelle lentosuukon. Niin päättyi se ilta ja se vuosi.

Myöhemmin, jo naimisissa ollessaan, Marc jätti Lisansa oven taakse. Oli mustasukkainen, väitti, että Lisalla oli suhde ihotautilääkäriin, jonka luona tämän piti toisinaan käydä kerran viikossa neurodermatitiin vuoksi. Vähän sen jälkeen Lisa sanoi, että Marc oli raiskannut hänet. Lisa jätti Marcin ja muutti ensi alkuun Marcin vanhempien Ursin ja Elfin luo, mikä vähän hämäsi muitakin kuin minua. Lapsia heillä ei ollut. (Tuon kaiken kuulin kylläkin mutkan kautta.)

Minä jätin Petruksen syksyllä, vuosi Lenzerheidella vietetyn aattoillan jälkeen, ystävättäreni Katrinin kerrottua eräänä viileänä heinäkuun päivänä, että Petrus oli pettänyt minua, hänen kanssaan, yli vuosi sitten. Olinhan minäkin pettänyt Petrusta. Mutta päätin, että Katrinin tapaus oli petos. Pidimme yhteyttä vielä sen jälkeenkin, mutta yhä harvemmin. Petrus sanoi tarvitsevansa etäisyyttä, ja se sopi minulle.

Toinen lapsista itkee. Katsotaan, pystynkö olemaan menemättä hänen luokseen, ennen kuin mieheni tulee huoneestaan, syyttää taskulampun ja käy tarkistamassa, mikä hätänä. Koira kömpii pöydän alta ja katselee minua syyttävästi. En minä kuuro ole, sanon. Yritän olla välittämättä kummastakaan, koirasta tai itkusta. Käytävässä törmään mieheeni. Minä käyn, hän sanoo. Hyvä on, vastaan. Hän menee vasemmalle lastenhuoneeseen, minä oikealle työhuoneeseeni. Luen kirjoittamani tekstin. Katson ulos. Sataa lunta. Kuvittelen mielessäni Petruksen avoimen ikkunan edessä yhdeksännessä kerroksessa.

Jo heti ensimmäisenä yönä keittiönpöydän ääressä sen yhteisen ystävättäremme luona, joka tutustut-

"Oma vika, jos luulee,
että rakkaudesta voi
saada otteen, että sitä
voi tutkia ja ymmärtää!"

Lapset nukkuvat, päivän sekametelisoppa on ohi. Hetken mielihohteesta perheenäiti etsii netistä ensirakkautensa Petruksen. Mitä mies nyt puuhaa? Nykyinen rakas ainakin jököttää tietokoneen ääressä.

Pelastaakseen avioliittonsa nainen ryhtyy kirjoittamaan oman elämänsä rakkaustarinaa. Hyvällä tahdolla miehiä, näitä lemmenlähetteläitä, kertyykin myyttiset kaksitoista. Syntyy vastustamattoman kepeä ja monisäikeinen tutkielma rakkaudesta, joka on milloin villiä, milloin lempeää – ja kerta toisensa jälkeen ällistyttävää.

"Rakkaudesta on harvoin kirjoitettu yhtä rennosti ja taidokkaasti, yhtä viihdyttävästi ja viisaasti."

DIE ZEIT

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-951-31-9268-6